

**РЕЦЕНЗІЯ**  
**НА ПІДРУЧНИК ДЛЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВУЗІВ «ФТИЗІАТРІЯ»**  
**за редакцією В. П. Мельника. — Київ, 2008. — 292 с.**

Щорічне зниження захворюваності на туберкульоз в другій половині XX століття певною мірою підтримувало уявлення про ліквідацію цієї недуги як масового захворювання. Складалася думка, що професія фтизіатра з дня на день відійде в забуття. Саме тоді багато фахівців змінили вивіску «кафедра туберкульозу» на «фтизіопульмонологія». Більшість кафедр в кінці XX століття перетворилися на курси, а педагогічне навантаження скоротилося більш ніж в 5 разів.

В XXI столітті продовжується зневажливе ставлення до викладання фтизіатрії в вищих медичних навчальних закладах України: зменшуються аудиторні заняття, а з 2010 року відмінюється викладання фтизіатрії на 6 курсі навчання. Все це уже відображається на підготовці студентів по фтизіатрії, а сама хвороба змінилася і за багатьма своїми проявами відкинула нас у минуле століття.

Виникає питання — чому в період епідемії туберкульозу в Україні, при зростанні його в Європі, а особливо в сусідніх країнах, ми постійно зменшуємо інтенсивність підготовки студентів по туберкульозу?

Тим не менше кафедри фтизіатрії та курси по фтизіатрії при інших кафедрах в тяжких умовах скорочення термінів навчання продовжують традиції своїх наставників-учителів по гідній підготовці молодих фахівців.

Викладачі об'єднуються в міжвузівські міжкафедральні колективи по створенню сучасної навчальної літератури — підручників та посібників.

В 2008 році колектив авторів від Київського медичного університету УАНМ (проф. Мельник В.П.) та Запорізького державного медичного університету (проф. Шальмін О.С., доц. Растворов О.А., доц. Пухальська Н.С. та асист. Рознатовська О.М.) підготували та видали підручник «Фтизіатрія», який був рекомендований Вченими радами цих ВУЗів та МОЗ України, як підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації.

Підручник «Фтизіатрія» під редакцією проф. В.П. Мельника містить систематизоване викладання навчальної дисципліни «фтизіатрія», відповідає програмі дисципліни та офіційно затверджений як такий вид видання.

Структура підручника відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України № 588 від 27.06.2008 р.

У підручнику на сучасному методичному рівні викладенні загальні питання фтизіатрії, методика організації раннього і своєчасного виявлення, діагностики туберкульозу, клінічної класифікації та клінічних форм легеневого та позалегового туберкульозу, диференційна діагностика туберкульозу, ускладнення, туберкульоз у поєднанні з іншими захворюваннями, особливості перебігу, діагностики та лікування туберкульозу у різних вікових групах, у повній мірі розкриваються сучасні методи лікування та профілактики туберкульозу.

Підручник розкриває студенту етапи розвитку вчення про туберкульоз, роль вітчизняних вчених, у тому числі і Нобелівських лауреатів, в діагностиці та лікуванні туберкульозу. Висвітлюється питання епідеміології і системи боротьби з туберкульозом, що особливо важливо знати кожному студенту і в подальшому лікареві загального профілю. Висловлюються питання етіології, патогенезу, патоморфології, імунології та генетики згідно сучасних досягнень відповідних пізнань науки.

Основний текст підручника дидактично та методично оформлений і систематизований. Викладання матеріалу в підручнику відрізняється об'єктивністю, чіткою логічною послідовністю. Композиція підручника, подання термінів нових понять, використання засобів наочності направлені на оволодіння студентами інформації згідно робочого навчального плану і програми, на оволодіння практичними навичками. Підручник викликає інтерес та зацікавленість у студентів до предмету.

Кожний розділ підкріплюється контрольними питаннями та тестовими завданнями. Тестові завдання включають як початковий рівень знань, так і кінцевий. Питання поставлені методично вірно, що є запорукою того, що засвоєння знань та вмінь у ході самостійної роботи з підручником призводить до їх практичного застосування. Під час ознайомлення з підручником студент проявляє активну пізнавальну діяльність, самостійну творчу працю та вміння розв'язувати задачі.

Підручник достатньо ілюстрований. Ілюстрації розкривають, доповнюють та пояснюють інформацію, що наводиться у підручнику.

Вигляд ілюстрації відповідає ступеню підготовленості студентів та враховує отримані раніше знання та вміння на попередніх кафедрах.

У підручнику викладені стандарти виявлення, діагностики, лікування та профілактики туберкульозу, що базуються на Європейських стандартах та рекомендаціях ВООЗ.

В кінці кожного розділу приведені джерела, з яких отриманий фактичний матеріал, рекомендована література для поглибленого вивчення дисципліни.

Рецензований підручник уже отримав схвальну оцінку студентів, має попит серед лікарів-інтернів, лікарів-курсантів, лікарів-терапевтів, дільничних та сімейних лікарів, педіатрів та лікарів інших спеціальностей.

Підручник «Фтизіатрія» під редакцією проф. Мельника В.П. позитивно характеризується студентами та викладачами кафедр фтизіатрії медичних ВУЗів України і заслуговує на подальше його широке використання.

*Професор кафедри інфекційних хвороб,  
фтизіатрії і пульмонології  
Київського медичного університету УАНМ,  
д. мед. н., професор Панасюк О. В.*